

Møte i Bedriftsdemokratinemndas arbeidsutvalg onsdag 31. mars 2004

Tilstede:

Gudmund Knudsen

Gro Granden

Ingebjørg Harto

Fra sekretariatet møtte Bodil Stueflaten, Monica Edbo og Kristoffer Wibe Koch.

Møtet varte fra kl. 0900 – 1000.

Vedtak ble truffet i følgende saker:

Sak 04/06 HelgelandsKraft AS

Sak 04/08 Oslo Børs ASA

Sak 04/10 MiTrans AS

Sak 04/11 Mantena AS

Sak 04/09 NOU 2004: 5 – Arbeidslivslovutvalgets innstilling

1. **Godkjenning av møteinnkalling**

Innkallingen til møtet i Bedriftsdemokratinemndas arbeidsutvalg onsdag 31. mars 2004 ble godkjent.

2. **Sak 04/06 HelgelandsKraft**

I brev 22. januar 2004 fremsetter fagforeningene NITO, NOFU og Tekna krav om at valget av ansattes representanter til bedriftsforsamlingen i HelgelandsKraft AS, avholdt 9. januar 2004, må kjennes ugyldig. Klagen videresendes Bedriftsdemokratinemnda med valgstyrets redegjørelse i brev 10. februar 2004.

Klagen består av to brev til valgstyret. Det første brevet er datert 4. desember 2003, det vil si før valget er avholdt. I brevet ble det klaget på inndelingen i valgkretser og det ble bedt om en begrunnelse fra valgstyret på inndelingen av valgkretsene. Valgstyret avviste klagen under henvisning til at inndelingen av valgkretsene var foretatt av de lokale fagforeningene som hadde krevd at valget skulle gjennomføres i valgkretser.

Valgstyret hadde således ikke en egen begrunnelse for inndelingen i valgkretser. Etter at valget ble avholdt klagde fagforeningene NITO, NOFU og Tekna igjen på inndelingen av valgkretsene. Feilen i forbindelse med inndelingen i valgkretsene måtte føre til at valget var ugyldig. Valgstyret avviste klagen med den samme

begrunnelse som ved den forrige klagen. Klagen oversendes derfor Bedriftsdemokratinemnda.

I brev mottatt mandag 1. mars 2004 redegjør fagforeningen EL & IT forbundet for bakgrunnen for inndelingen i valgkretser.

Klagen gjelder valget av ansattes representanter til bedriftsforsamlingen i selskapet.

Klager hevder at inndelingen i valgkretsene er i strid med representasjonsforskriften ettersom valgkretser med få ansatte har fått velge medlemmer mens valgkretser med mange ansatte kun har fått velge observatører. Videre hevdes det at det er begått feil ettersom noen grupper av de ansatte på det enkelte sted er satt i andre valgkretser enn der de geografisk sett hører hjemme, med sikte på å forhindre at visse fagforeninger får for mye makt.

På bakgrunn av disse forholdene krever klageren at valget kjennes ugyldig.

Arbeidsutvalget viser til at klageren er klageberettiget og har rettslig klageinteresse, jf. representasjonsforskriften § 42 andre ledd. Klagen er fremsatt innen fristen.

Realitetsspørsmålet:

Spørsmålet i saken er om inndelingen av valgkretsene er gjennomført i tråd med reglene i representasjonsforskriften § 30.

I forbindelse med valget av ansattes representanter til bedriftsforsamlingen i HelgelandsKraft AS ble det fremsatt krav fra mer enn 50 % av de ansatte om at valget skulle gjennomføres i valgkretser. Etter det arbeidsutvalget forstår besto dette flertallet av medlemmer av de lokale fagforeningene EL & IT klubben og Fagforbundet. De to fagforeningene representerer til sammen ca 60 % av de ansatte i selskapet. De ansatte bak kravet om valgkretser ga den lokale fagforeningen EL & IT fullmakt til å inndele de ansatte i valgkretsene. EL & IT besluttet å opprette 13 valgkretser hvorav ni valgkretser skulle velge ett medlem

hver til bedriftsforsamlingen mens fire kretser skulle velge observatører. Kretsene var i utgangspunktet inndelt på bakgrunn av geografisk tilhørighet, men også med bakgrunn i avdeling/enhet.

Det fremgår av inndelingen av valgkretsene at de ansatte i valgkrets 1 med bare syv ansatte skulle velge ett medlem mens de ansatte i valgkrets 11 med 36 ansatte bare skulle velge en observatør. Videre fremgår det av fordelingen av de ulike kretsene at visse grupper av de ansatte ble tatt ut av sin naturlige krets og satt inn i andre. Kretsene 2, 3, 5 og 8 ble opprettet på bakgrunn av geografi. Imidlertid er de som er ansatt innen såkalt DLE (Tilsyn) tatt ut av disse kretsene og satt inn i krets 11. Også andre kretser er oppdelt. De ansatte i innen DLE (Tilsyn) er organisert i andre fagforeninger enn EL & IT.

Etter klagers syn var bakgrunnen for denne oppdelingen av valgkretsene at EL & IT forbundet med hjelp av Fagforbundet forsøkte å sikre seg alle representantene i bedriftsforsamlingen. Hvis man ser på oversikten over fagforeningsandelene per valgkrets fremkommer det at EL & IT forbundet og Fagforbundet har sikret seg et klart flertall av de stemmeberettigede i de valgkretser der det skulle velges medlemmer. Etter klagers syn støttes denne påstanden av valgresultatet som viser at EL & IT forbundet fikk 66,67 % av medlemmene i bedriftsforsamlingen til tross for at de kun representerer 46,92 % av de ansatte. EL & IT fikk derimot ingen av observatørene.

Etter klagers syn gir inndelingen av valgkretser ikke grunnlag for en demokratisk valgordning. Begrunnelsen for inndeling i valgkretser er etter klagers syn i henhold til Bedriftsdemokratienemndas praksis å sikre forskjellige ansatte kategorier og bedriftsenheter en forholdsmessig og rettferdig fordeling av plassene. Klager hevder at denne intensjonen ikke er oppfylt.

EL & IT klubben uttaler i sin redegjørelse at representasjonsforskriften i utgangspunktet kun stiller to krav til inndelingen av valgkretser – dvs at alle ansatte skal tilhøre en valgkrets og at det kan deles inn like mange valgkretser som det skal velges medlemmer og observatører. EL & IT klubben hevder at disse kravene er oppfylt. EL & IT klubben uttaler videre at valgkretsene er forsøkt inndelt for å få til en rettferdig fordeling av medlemmer og observatører ut fra

geografi og funksjonsområde. Selskapet har imidlertid gjennomgått omorganiseringer slik at avdelingene også er organisert på tvers av geografisk tilhørighet. EL & IT klubben avviser ikke at kretsene har blitt inndelt for å sikre EL & IT klubben den representasjon de mener de bør ha, regnet etter størrelse i samarbeid med fagforebundet og etter ønsket fra et flertall av de ansatte.

Utvalget vil innledningsvis bemerke at representasjonsforskriften etter sin ordlyd stiller få krav til inndelingen i valgkretser. Etter § 30 første ledd er det opp til de ansatte selv å kreve at valget skal gjennomføres i valgkretser, og det er i utgangspunktet de som krever valgkretsinnndeling som også skal foreslå inndelingen.

I henhold til representasjonsforskriften § 30 annet ledd kan selskapet deles inn i like mange valgkretser som det skal velges medlemmer og observatører til bedriftsforsamlingen. Alle de ansatte skal tilhøre en valgkrets.

Valgkretsinnndelingen må dessuten foretas under hensyn til at formålet med bestemmelsen er å sikre forskjellige ansatte kategorier, bedriftsenheter mv. en forholdsmessig og rimelig fordeling av plassene i forhold til de kriterier som er lagt til grunn for valgkretsinnndelingen.

I denne sammenheng har valgstyret et selvstendig ansvar, og må overprøve et forslag om valgkretsinnndeling som bryter med disse prinsippene. Valgstyret kan derfor ikke, som i saken her uten å foreta noen selvstendig vurdering, legge den foreslåtte valgkretsinnndelingen til grunn for valget. Utvalget mener at det var en saksbehandlingsfeil når valgstyret i saken her ikke foretok en selvstendig vurdering av valgkretsinnndelingen som var foreslått av det flertallet som hadde krevd valgkretsinnndeling.

Utvalgt mener at valgstyret i saken her hadde en særlig oppfordring til å foreta en selvstendig vurdering siden spørsmålet om valgkretsinnndeling sikret en rimelig fordeling av plassene var tatt opp av klageren før valget.

Spørsmålet blir så om feilen kan ha virket inn på resultatet. Utvalget har da særlig festet seg ved at valgkrets 1 med bare syv ansatte skulle velge ett medlem mens valgkrets 11 med 36 ansatte bare var tildelt en observatør. Utvalget kan

ikke se at det er gitt noen rimelig grunn til dette bruddet med forholdsmessighetsprinsippet som har ført til at denne valgkretsen, som er den nest største, har blitt uten medlemsrepresentasjon.

Valget må etter dette oppheves som ugyldig, og det må avholdes nytt valg i samsvar med aksjeloven og representasjonsforskriftens regler, og under hensyn til at en valgkretsinndeling må tilfredsstillende et grunnleggende krav til en rimelig og forholdsmessig fordeling av de ansattes representasjon i bedriftsforsamlingen.

Arbeidsutvalget fatter slikt

vedtak:

"I medhold av aksjeloven § 6-4 fjerde ledd jf. representasjonsforskriften § 42 og nemndas vedtak av 27. mars 2003 om delegasjon av nemndas myndighet tas klagen fra fagforeningene NITO, NOFU, NIF og Tekna til følge".

Valget av de ansattes representanter til bedriftsforsamlingen oppheves.

Nytt valg avholdes i samsvar med aksjelovens og representasjonsforskriftens regler.

De nåværende styremedlemmer og varamedlemmer valg av og blant de ansatte fungerer til nytt valg er holdt" .